

Απάντηση στους Ολυμπιστές

Από την εισήγηση του π. Αρτεμίου, ιερομονάχου της Ι. Μονής του Οσίου Γρηγορίου του Αγίου Όρους :

...Μέσα στην Ελληνορθόδοξη Παράδοσή μας ζει και αναπνέει τόσο η Πίστη μας όσο και ο Ελληνικός Πολιτισμός σε μια ευλογημένη σύζευξη, που με τη χάρι και την πρόνοια του Θεού και με πολλούς κόπους και θυσίες η Εκκλησία μας επέτυχε. Χρειάστηκε να χυθούν πολλά αίματα Μαρτύρων, πολλοί ιδρώτες Πατέρων και πολλά δάκρυα Μοναχών, για να εισέλθουμε οι νεοέλληνες με γαλήνη αλλά και με ευθύνη στον κόπο τους, και να ζούμε χωρίς ουσιαστικές συγκρούσεις το γεφύρωμα των δύο αντιθέτων εν πολλοίς κόσμων, Χριστιανισμού και Ελληνισμού. Έπρεπε όμως να αποβληθεί πρώτιστα το παγανιστικό στοιχείο του Ελληνισμού, για να συνδεθεί η βαθύτερη ουσία του με την Ορθόδοξη Πίστη.

Στις ημέρες μας αυτή η μακραίωνη και μεγαλειώδης σύνθεση αρχίζει να αμφισβητείται από τους λεγόμενους Ολυμπιστές ή Ελλαδιστές, οι οποίοι πιστεύουν, ότι η Ορθοδοξία εξάλειψε και κατέστρεψε ουσιαστικά τον κλασικό Ελληνισμό επιβάλλοντας τα δικά της δόγματα. Βέβαια και στο παρελθόν αμφισβητήθηκε η παραπάνω ενότητα (Ιουλιανός, Πλήθων κ.ά), όμως τώρα οι αντιρρήσεις έχουν πάρει χαρακτήρα πανελλαδικό, δεδομένου ότι κυκλοφορούν δεκάδες περιοδικά των Ολυμπιστών και προπαγανδίζουν την διάζευξη Ελληνισμού και Ορθοδοξίας.

Ο Ελλαδισμός ή Ολυμπισμός είναι ένα νεοειδωλολατρικό κίνημα, που εντάσσεται στην προσπάθεια του γενικού κινήματος της Νέας Εποχής να αναβιώσει τις αυτόχθονες παγανιστικές θρησκείες σε όλο τον κόσμο. Επαγγέλλεται την επιστροφή στο αρχαίο Δωδεκάθεο, προς το παρόν απορρίπτει την Παλαιά Διαθήκη και ήδη άρχισε να αμφισβητεί και την Καινή Διαθήκη.

Απώτερος σκοπός τους είναι η διάσπαση της ενότητας Ελληνισμού και Χριστιανισμού, η ένταξη των Ελλήνων στη γενική προοπτική του Οικουμενισμού, της Παγκοσμιοποίησης και της Νέας Τάξης Πραγμάτων, βάσει των αρχών της Νέας Εποχής.

Αυτή λοιπόν η προπαγάνδα έχει προς το παρόν κύριο στόχο την Παλαιά Διαθήκη και εν γένει την Αγία Γραφή. Στις ημέρες μας η συνεχής και αδιάλλακτη αυτή πολεμική έλαβε τη μορφή της προσπάθειας καταργήσεως του μαθήματος των θρησκευτικών στα σχολεία και της αντικαταστάσεώς του με τη θρησκευτολογία. Προβάλλεται η θέση να μη διδάσκονται οι Έλληνες βιβλικά πρόσωπα και γεγονότα, που δεν τους αφορούν και που εν τέλει διαβρώνουν, κατ' αυτούς, τις τρυφερές ψυχές των νέων Ελλήνων. Πρόσφατα χαρακτηρίστηκε η διδασκαλία της Αγίας Γραφής «έγκλημα κατ' εξακολούθησιν, νόθευση της ελληνικής συνείδησης και αποπροσανατολισμός του λαού στο σύνολο του».¹

Σκοπός λοιπόν της παρούσης ομιλίας είναι να εστιάσουμε το φακό της ερεύνης μας στο πρώτο στόχαστρο των Ολυμπιστών, την Παλαιά Διαθήκη. Θα αναφέρουμε κατ' αρχάς τη σημασία της Μεταφράσεως των Ο' και κατόπιν θα την εξετάσουμε σαν ιστορικό και ηθικό κείμενο, εντοπίζοντας το ενδιαφέρον μας κυρίως στην αλληγορία. Έτσι θα διαπιστώσουμε ως Έλληνες και ως Ορθόδοξοι, αν και κατά πόσον η Παλαιά Διαθήκη έχει θέση μέσα στην παράδοσή μας, άρα και στην παιδεία μας.

Μετάφραση των Ο': Αυτό που σήμερα εμείς οι Έλληνες ονομάζουμε Παλαιά Διαθήκη, αποτελείται από 49 βιβλία, 39 πρωτοκανονικά και 10 δευτεροκανονικά, και αναφέρει κατ'

αρχάς τη δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου, την πτώση του, τις πρώτες γενεαλογίες, τα πρώτα γεγονότα του ανθρωπίνου γένους, (κατακλυσμός, πύργος της Βαβέλ, κ.ά.), και κατόπιν περιγράφει διεξοδικά την ιστορία του ισραηλιτικού λαού δια μέσου των αιώνων μέχρι την έλευσι του Χριστού, με όλες τις ηθικές και αλληγορικές αναφορές.

Δεν γράφτηκε μόνο σε μία εποχή. Αρχίζει να γράφεται περίπου το 1500 π.Χ. με την Πεντάτευχο του Μωυσή και τελειώνει περίπου το 130 π.Χ. με τις νίκες των Μακκαβαίων. Τα πλείστα ήσαν γραμμένα στα Εβραϊκά και κάποια τελευταία στα Ελληνικά, μετά τους αλεξανδρινούς χρόνους. Τα αρχαία Εβραϊκά ήσαν γραμμένα σε συμφωνική γραφή και προφανώς λόγω της δυσκαμψίας τους (π.χ. το ΛΓΣ μπορούσε να σημαίνει ΛΟΓΟΣ, ΛΑΓΟΣ ή ΛΙΓΟΣ) ήσαν απρόσιτα, κατανοητά μόνο στο Ιερατείο, στους γραμματείς ή στους ερμηνευτές.² Έργο θείας προνοίας ήταν να βρεθή ο Έλληνας βασιλεύς Πτολεμαίος ο Β' ο Φιλάδελφος (285-246 π.Χ.), τρίτος ηγέτης της νεοπαγούς Αλεξανδρείας, άνθρωπος σοφός και συνετός, με πολλή φιλομάθεια, στον οποίο κατ' έξοχήν εκπληρώθηκε το αίτημα του Σωκράτη και του Πλάτωνα στην «Πολιτεία», να γίνουν οι άρχοντες σοφοί και οι σοφοί άρχοντες. Ο Πτολεμαίος απαιτούσε από τους φιλομαθείς ερευνητές και λογίους, που συναθροίστηκαν στην αυλή του, να βρίσκουν παλαιά βιβλία θρησκευτικού, φιλοσοφικού, ιστορικού, ποιητικού ή επιστημονικού περιεχομένου και να τα αντιγράφουν ή να τα μεταφράζουν στα Ελληνικά.³

Από τότε με κέντρο την Αλεξάνδρεια πολλά δυσπρόσιτα και άγνωστα κείμενα ήρθαν στο φως της ελληνικής παιδείας.

Τότε παρουσιάστηκε και η ανάγκη μεταφράσεως της Παλαιάς Διαθήκης, η γνωστή ως μετάφραση των Ο' (των Εβδομήκοντα). Σύμφωνα λοιπόν με κάποια παράδοση⁴, ο Πτολεμαίος ο Β', κατά προτροπή του διευθυντού της Αλεξανδρινής Βιβλιοθήκης (πιθανώς του Δημητρίου του Φαληρέα) και του Ανδρέου του Αριστέα, έστειλε πρεσβεία με δώρα στον τότε Αρχιερέα των Ιεροσολύμων Ελεάζαρο, με σκοπό να στείλει αντίγραφο της εβραϊκής νομοθεσίας και άνδρες σοφούς, ικανούς να τη μεταφράσουν στα ελληνικά. Πρόθυμα λοιπόν ο Ιουδαίος Αρχιερέυς έστειλε 72 σοφούς και ελληνομαθείς Εβραίους στην Αλεξάνδρεια, οι οποίοι μετέφρασαν στα Ελληνικά αρχικά την Πεντάτευχο με πολλή πιστότητα, ακρίβεια, σαφήνεια και ομοιογένεια, και κατόπιν και τα άλλα βιβλία της Παλαιάς Διαθήκης, αντιγράφοντάς τα από το πρωτότυπο εβραϊκό άστικτο κείμενο στην τότε δημόδη ελληνική, χωρίς βέβαια να λείπουν και κάποιες εβραϊκές λέξεις. Τα μεταφρασμένα αυτά κείμενα έγιναν ευπρόσδεκτα από τους Ιουδαίους της Αλεξανδρείας και χρησιμοποιήθηκαν στην κοινότητά τους και στη συναγωγή. Συγχρόνως τα ιερά αυτά βιβλία προκάλεσαν τον θαυμασμό του Πτολεμαίου⁵. Το μεταφραστικό τούτο έργο συνεχίστηκε και αργότερα με τα υπόλοιπα κείμενα. Κάποιοι άλλοι ερευνητές θεωρούν, ότι επί Πτολεμαίου του Β' οι τότε ελληνιστές Ιουδαίοι της Αλεξάνδρειας επεδίωξαν τη μετάφραση στον Φάρο της Αλεξανδρείας, η οποία έγινε πλήρως αποδεκτή από τους Αλεξανδρινούς Ιουδαίους⁶.

Κατ' αυτόν τον τρόπο τα απρόσιτα βιβλικά κείμενα έγιναν προσιτά σε όλο τον ελληνομαθή τότε κόσμο και έτσι επετεύχθη ο εξελληνισμός της μονοθεΐας. Εκαυχώντο οι Ιουδαίοι για τη Μετάφραση των Ο', πολλοί εξ ειδωλολατρών προσέρχονταν στον ιουδαϊσμό και, καθώς αναφέρει ο Φίλων, κάθε χρόνο οι Εβραίοι της Αλεξανδρείας εόρταζαν πανηγυρικά το γεγονός στη νήσο του Φάρου⁷.

Έμελλε όμως να μισήσουν οι ίδιοι οι Εβραίοι την Μετάφραση των Ο', να γίνη η εορτή αυτή αφορμή πένθους και νηστείας και η εορτή να ονομαστή «αποφράς ημέρα». Γιατί; Διότι όταν τα ιερά αυτά κείμενα και οι προφητείες επαληθεύτηκαν στο πρόσωπο του Κυρίου μας Ιησού Χριστού και η Μετάφραση των Ο' έγινε βίβλος των Χριστιανών, δια της οποίας

μεταδόθηκε το Ευαγγέλιο του Χριστού στα πέρατα του κόσμου, οι Έλληνες, οι Ιουδαίοι και οι εξ Ελληνιστών Ιουδαίοι άρχισαν να βαπτίζονται και να πιστεύουν στον Κύριο μας και χάθηκε πλέον το κύρος και η αυθεντία των Εβραίων⁸.

Από τον β' πλέον αιώνα άρχισαν οι δυσπιστίες των Εβραίων προς τους Ο' και έγιναν προσπάθειες νέων ελληνικών μεταφράσεων, του Ακύλα, του Συμμάχου και του Θεοδοτίωνος⁹. Και επειδή το εβραϊκό πρωτότυπο χάθηκε, από τον ζ' ως τον ι' μ.Χ. αιώνα δημιουργήθηκε το λεγόμενο μασοριτικό κείμενο από Ιουδαίους της Παλαιστίνης και της βαβυλωνιακής διασποράς, όπου μπήκαν φωνήεντα και συστηματοποιήθηκε η παραδεδομένη κριτική εργασία, η οποία ολοκληρώθηκε τον ιδ' αιώνα. Στην προσπάθεια αυτή αγνοήθηκε τελείως η Μετάφραση των Ο', αλλοιώθηκαν κάποια χριστολογικά χωρία και μέχρι σήμερα παρουσιάζονται πολλά και ανυπέροβλητα μεταφραστικά λάθη¹⁰.

Όλα τα παραπάνω αναφέρθηκαν, για να γίνη αντιληπτό, ότι μετά την Ανάσταση του Χριστού τα ίδια τα όπλα των Εβραίων εστράφησαν εναντίον τους. Έχασαν οι Εβραίοι τον πολύτιμο θησαυρό της Παλαιάς Διαθήκης και όπως ο Σταυρός, έτσι και η Μετάφραση των Ο' έγινε δώρο δικό μας, δώρο του Τριαδικού Θεού προς τους Έλληνες και προς όλους εν γένει τους Χριστιανούς.

Ας αναφερθεί ένα παράδειγμα, για να γίνη πιο αντιληπτό το ανωτέρω. Όταν ο Ευαγγελιστής Ματθαίος αναφέρει την Προφητεία του Ησαΐα: «*Ιδού η Παρθένος εν γαστρί έξει, και τέξεται υιόν και καλέσουσι το όνομα αυτού Εμμανουήλ*»¹¹ (χωρίο που καθώς λέγεται αναγράφεται αυτούσιο και στα χειρόγραφα της Νεκράς Θαλάσσης), τη δανείζεται από τη Μετάφραση των Εβδομήκοντα; Ενώ η Μασόρα λέγει «*Ιδού η νεάνις*». Σήμερα, αν δεν υπήρχε η ελληνική μετάφραση, θα μας κατηγορούσαν οι Εβραίοι, ότι εμείς οι Έλληνες Χριστιανοί τροποποιούμε τις προφητείες κατά το δοκούν. Επειδή όμως υπάρχει η μετάφραση, γραμμένη από τους ίδιους 250 περίπου χρόνια προ Χριστού, αποστομώνονται. Να η αξία, η σαφήνεια και η ακρίβεια της ελληνικής γλώσσας. Συνεπώς η μετάφραση των Εβδομήκοντα, απορριπτέα από τους φανατικούς Εβραίους, έγινε καθαρά ελληνικό κείμενο.

Όσοι λοιπόν πολεμούν την Παλαιά Διαθήκη, δηλαδή την Μετάφραση των Ο', ουσιαστικά πολεμούν τον ίδιο τον Χριστιανισμό στη ρίζα του, το ίδιο το Ευαγγέλιο, την Καινή Διαθήκη και εξυπηρετούν τα συμφέροντα των Εβραίων, που από τινος και εφεξής μίσησαν το εξελληνισμένο αυτό ιερό κείμενο. **Συνεπώς και οι Ολυμπιστές, οι Δωδεκαθεϊστές και οι όμοιοί τους Νεοεποχίτες, πολεμώντας τόσο λυσσαλέα την Παλαιά Διαθήκη, πολεμούν την ίδια την Ορθοδοξία στη βάση της και προωθούν εκόντες-άκοντες τα σχέδια της Παγκοσμιοποίησης και του Διεθνούς Σιωνισμού, έστω κι αν εξωτερικά υποκρίνονται τους αντισημίτες.**

Πολλοί Εκκλησιαστικοί Συγγραφείς και Πατέρες τίμησαν την εξελληνισμένη Παλαιά Διαθήκη, όπως ο Ωριγένης, ο Ευσέβιος Καισαρείας, ο Θεόδωρος Μοψουεστίας, ο άγιος Ειρηναίος, ο άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων, καθώς και ο άγιος Χρυσόστομος, ο οποίος τονίζει την αξιοπιστία της, ενώ θεωρεί τις μετά Χριστόν μεταφράσεις ύποπτες, στις οποίες οι Ιουδαίοι επίτηδες συσκοιάζουν τις προφητείες¹².

Επίσης από την ιστορία γνωρίζουμε, ότι το κύρος και την αυθεντία της Παλαιάς Διαθήκης το αμφισβήτησαν και οι Γνωστικοί και οι Μανιχαίοι και οι Ναζιστές (οι λεγόμενοι Γερμανοί Χριστιανοί)¹³ και από όλους αυτούς οι Νεοεποχίτες έχουν δανειστεί πολλές δοξασίες¹⁴. Άραγε είναι τυχαίο;

Εκ παραλλήλου, ο Έλληνας ήταν πάντοτε ανοιχτός και αφομοιωτικός σε κάθε τι καλό, εξ ου και ο θαυμασμός του Πτολεμαίου. Στο ίδιο κέντρο πολιτισμού, στην Αλεξάνδρεια, την ίδια εποχή περίπου με τη Μετάφραση των Ο', από τον σοφό Αιγύπτιο Ιερέα Μανέθωνα μεταφράζονται από τα αιγυπτιακά ιερογλυφικά στα ελληνικά τα λεγόμενα Ερμητικά Κείμενα, κείμενα με μονοθεϊστικά στοιχεία (Ποιμάνδρης). Γιατί αυτά τα κείμενα θεωρούνται από τους Ολυμπιστές δικό μας απόκτημα, καθαρά ελληνικό, ενώ παραθεωρούνται και υποτιμώνται τα βιβλικά κείμενα; Πάντοτε ο Έλληνας δεν αφομοίωνε τα καλά στοιχεία από οπουδήποτε; Ας αναφερθώ και εδώ μια βασική ιστορική μαρτυρία. Το θέμα της ιερογλυφικής γραφής, ότι τάχα «διαβαζόταν», ήταν ένα παιχνίδι των Αιγυπτίων ιερέων της Ελληνιστικής Περιόδου με πολλή σοβαροφάνεια, για να υποτιμήσουν την ήδη υπάρχουσα βιβλική και αρχαιοελληνική γραμματεία. Στην ουσία τα κείμενα τους ήσαν αντιγραφές της Βίβλου και των Ελληνικών συγγραμάτων με πολλή φαντασία. Αυτό μας βεβαιώνουν και αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς, αυτό αποδεικνύει και η σύγχρονη επιστήμη¹⁵. **Το να ανάγονται λοιπόν τα Ερμητικά Κείμενα στα 9000 χρόνια π.Χ., όπως ισχυρίζονται πολλοί Ολυμπιστές, για να θεωρήσουν τον Μωσή αντιγραφέα των Ερμητικών Κειμένων, είναι προφανής απάτη και ανεπιστημονική πλάνη¹⁶.** Ας αναφερθώ επίσης, ότι τα Ερμητικά Κείμενα στη σημερινή τους μορφή ανάγονται τουλάχιστον στην αρχή του δευτέρου μ.Χ. αιώνα, δηλαδή μετά τη συγγραφή του Κατά Ιωάννην Ευαγγελίου¹⁷. Αυτά από επιστημονική δεοντολογία . . .

Παραπομπές:

1. Συνέντευξη του Μίκη Θεοδωράκη, εν: περ. «Δαυλός», τ. 246, Ιούνιος (2002), σελ. 15976-15984.
2. Παν. Μπρατσιώτου, Εισαγωγή εις την Παλαιάν Διαθήκην, Αθήναι (1975), σελ. 523-532.
3. Μαργαρίτου Δήμιτσα, Ιστορία της Αλεξανδρείας, Αθήνα (1995)2, σελ. 321-328, 560-563.
4. Πρόκειται για τη γνωστή ψευδεπίγραφη επιστολή του Αριστέα προς τον Φιλοκράτη. Την παράδοση αυτή δέχονται μεταγενέστεροι Ιουδαίοι συγγραφείς (Φίλων, Ιώσηπος), καθώς και Χριστιανοί (Ιουστίνος, Ειρηναίος, Κλήμης Αλεξανδρεύς, Κύριλλος Ιεροσολύμων, Κύριλλος Αλεξανδρείας, Ιωάννης ο Χρυσόστομος). Βλ. σχ. Παν. Μπρατσιώτου, Εισαγωγή εις την Παλαιάν Διαθήκην, Αθήναι (1975), σελ. 549-553. | 5. Ένθ' ανωτ., σελ. 550. | 6. Ένθ' ανωτ., σελ. 552. | 7. Ένθ' ανωτ. | 8. Ένθ' ανωτ., σελ. 559-562. | 9. Ένθ' ανωτ., σελ. 583-587. | 10. Ένθ' ανωτ., σελ. 533-546. | 11. Ησ. 7, 14. | 12. Ένθ' ανωτ., σελ. 562-563. | 13. Νικ. Βασιλειάδη, Η Παλαιά Διαθήκη στην Ορθόδοξον Εκκλησίαν, Αθήνα (2002), σελ. 21-23.
14. Μεταξύ των ομάδων των νεοεποχιτών υπάρχει σέκτα που ονομάζεται «νεογνωστικοί». Είναι βέβαια γνωστό, ότι όλες αυτές οι ομάδες κατέχονται από το πνεύμα του δυαλισμού των ανατολικών θρησκειών και αιρέσεων. Θα πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι και ο γνωστός Σαμαέλ Αούν Βεόρ, γνωστός νεοεποχίτης με αρκετά βιβλία, αναφέρεται στα λάθη του Χίτλερ και του Ναζισμού και γιατί δεν μπόρεσε —ενώ θάπρεπε— να επικρατήσει. Υπονοεί στο μέλλον, σε μια νεώτερη προσπάθεια Παγκοσμιοποίησης, να προσεχθούν να μη ξαναγίνουν.
15. Βλ. σχετικά: Κωνσταντίνου Σιαμάκη, Το Αλφάβητο, Θεσσαλονίκη (1988), σελ. 71-80. Δειγματοληπτικά, ας αναφέρουμε ένα απόσπασμα: «(Οι Αιγύπτιοι ισχυρίζονταν) ότι ανάμεσα στον πρώτο βασιλιά τους θεό Ήλιο και στον Μ. Αλέξανδρο, μεσολάβησαν 23.000 έτη».
16. Μιχ. Καλόπουλου, Βιβλική Θρησκεία. Το μεγάλο ψέμα, στη σκιά του γίγαντα Ελληνισμού, 8η έκδοση, Θεσσαλονίκη (1995)1, σελ. 8 και 10-11.
17. Βλ. μητροπολίτου Περγάμου Ιωάννου Ζηζιούλα, Ελληνισμός και Χριστιανισμός. Η συνάντηση των δύο κόσμων, εν: Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, εκδ. «Εκδοτική Αθηνών», τ. 6, Αθήνα (1976), σελ. 537.

ΠΗΓΗ : «Χριστιανική», τεύχος 645 : 24.10.2002 XP645_02[276](03.1, 03.5)

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ

Κάθε δίλημμα σήμερα του τύπου “Ορθοδοξία ή Ελληνισμός” είναι όχι μόνο πλαστό, αλλά και εθνοκτόνο. Γιατί σημαίνει τάση επιστροφής στην ατέλειά μας, στην παλαιά αγωνιώδη αναζήτησή μας.

Ενώ για τον Ελληνισμό, που διασώζει την αυτοσυνειδησία του, το ζητούμενο ευρέθη. Είναι η Ορθοδοξία. “Είδομεν το φως το αληθινόν . . . εύρομεν πίστη αληθή! Εύρομεν την αλήθειαν”. Κάθε αποδέσμευση του Ελληνισμού από την Ορθοδοξία δεν συνιστά μόνο τραγικό διαμελισμό της υπάρξεώς μας, αλλά και καθαρό παραλογισμό, αφού η τυχόν επιστροφή στον αυθεντικό κλασικό Ελληνισμό, θα καταλήξει οπωσδήποτε στη γνήσια εκείνη αναζήτηση, που οδήγησε στην ένωσή του με την Ορθοδοξία. Έξω από τη ζήτηση αυτή έμεινε, όπως ελέχθη, ο παγανισμός και ο διονυσιακός αισθησιασμός του Γραικύλου. Γι’ αυτό, όπου χάνεται η Ορθοδοξία, χάνεται και ο Ελληνισμός!

Ιδού γιατί κάθε παρόμοια επιδίωξη συνιστά οπισθοδρόμηση και όχι πρόοδο. Γιατί μετέχει στο “**συντηρητισμό**” των αιρέσεων, των “**ελληνιστικών λήρων**” κατά το Μ. Φώτιο. Το τραγικότερο όμως, συνιστά, ιδιαίτερα σήμερα, απώλεια κάθε δυνάμεως αυτοπροστασίας, με απόληξη το ραγιαδισμό και την υποδούλωση. Τα μόνο που έχει να προσφέρει ο σημερινός Ελληνισμός στον κόσμο είναι η Ορθόδοξη παράδοσή του. Τόσο λίγο όμως γίνεται αυτό συνείδηση σε πολλούς, ώστε σε στιγμές αυτοκριτικής να ανακαλείς στη μνήμη σου ένα λόγο του μικρασιάτη ποιητή Γ. Σεφέρη, που γράφθηκε μεν στα 1936, αλλά παραμένει επίκαιρος και σήμερα: “**Όσο προχωρεί ο καιρός και τα γεγονότα, ζω ολοένα με το εντονότερο συναίσθημα πως δεν είμαστε στην Ελλάδα, πως αυτό το κατασκεύασμα, που τόσο σπουδαίοι και ποικίλοι απεικονίζουν καθημερινά, δεν είναι ο τόπος μας, αλλά ένας εφιάλτης, με ελάχιστα φωτεινά διαλείμματα, γεμάτα μια πολύ βαριά νοσταλγία. Να νοσταλγείς τον τόπο σου ζώντας στον τόπο σου, τίποτε δεν είναι πιο πικρό**”.

Η επανεύρεση συνεπώς στην δύστροπη εποχή μας του πατερικού προτύπου, όπως το ενσάρκωσε και διέσωσε και ο Μ. Φώτιος, είναι ένας αληθινός καταγιγισμός ελπίδας.

(Από το περιοδικό Αναγέννηση)

Πρωτοπρεσβ. Γεώργιος Μεταλληνός
Καθηγητής Πανεπιστημίου.

Εσωτερική άποψη της Αγίας Σοφίας Κων/λεως:

